

РЕШЕНИЕ

№ 14660

гр. София, 29.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 54 състав, в
публично заседание на 06.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Атанас Николов

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на
прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **3185** по описа за **2023**
година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203-207 от Административно-процесуалния кодекс
(АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди
(ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба от И. А. К. с ЕГН [ЕГН] с която е предявен иск за обезщетение във
връзка с незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица от структурата на
ответната страна - НОИ увреждащи законните права и интереси на ищеца /от уточнение с вх.№
42731 от дата 28.11.2023 г./ с цена на иска левовата равностойност на 300 евро, съставляващи
според ищеца страдания причинени му от тези действия.

Препис от исковата молба е връчен на ответника за отговор. В законоустановения срок по чл. 131
от ГПК, е постъпил отговор от НОИ, в който се излага становище за допустимост на исковата
претенция, като същата се счита за неоснователна и недоказана, като подробни съображения в
тази насока са изложени в депозирания отговор.

В с.з. ответникът – Национален осигурителен институт, се представлява от юк.А., която моли
Съда да отхвърли исковата молба и претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави
възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

С. градска прокуратура чрез прокурор С. дава заключение за основателност на предявената искова молба.

От фактическа и правна страна:

С Разпореждане № [ЕГН]/5 от 07.12.2021 г. на длъжностно лице по ПО, на ищеца на основание чл. 97 от КСО е възобновена личната социална пенсия за инвалидност на К., считано от 02.03.20219 г., датата от която е отпаднала основанието за нейното прекратяване.

Видно от документите съдържащи се в административната преписка с жалба вх. № 1023-21-1166/24.02.2022 г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/5 от 07.12.2021 г. на длъжностно лице по ПО И. К. е обжалвал разпореждане, издаването на което е довело до благоприятни последици за ищеца, предвид, че със същото личната му социална пенсия за инвалидност е възобновена.

По жалбата е постановено и обявеното за нищожно Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО, с което Разпореждане № [ЕГН]/07.12.2021 г. на длъжностно лице по ПО е потвърдено.

С Решение № 2153-21-406/22.12.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО е обявено за нищожно, а жалба вх. № 1023-21-1166/24.02.2022 г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/5 от 07.12.2021 г. на длъжностно лице по ПО е оставена без уважение, като напълно неоснователна.

Решение № 2153-21-406/22.12.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град е обжалвано от И. К. пред АССЕ, по жалбата е образувано адм. д. № 928/2023г., 51 с-в, като с Решение № 7743/12.12.2023 г., жалбата на лицето е отхвърлена. Решението на АССЕ е обжалвано от И. К. пред ВАС, като с Решение № 8190/03.07.2024г., по адм.д. № 4220/2024 г. ВАС е оставил в сила решението на АССГ, като решението е окончателно.

Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО, от което ищеца претендира неимуществени вреди е обявено за нищожно от директора на ТП на НОИ С.-град единствено на основание, че същото е постановено по жалба на лицето, подадена срещу разпореждане на длъжностно лице по ПО, по която жалба е следвало да се произнесе директора на ТП на НОИ С.-град.

В предявения иск И. А. К. посочва, че претендира вреди от обявеното за нищожно с Решение № 2153-31-406/22.12.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО, единствено поради факта, че е издадено от некомпетентен да разгледа жалба вх. № 1023-21-1166/24.02.2022 г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/5 от 07.12.2021 г. на длъжностно лице по ПО, административен орган.

Съгласно чл. 204, ал. 1 от АПК иск за обезщетение за вреди може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред. Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е и установената съдебна практика на ВАС, Трето отд., напр.- Решение № 333/13.01.2014 г. на ВАС, по адм. дело № 1253/2013 г., „Вредите трябва да предхождат отмяната, респ. обявяване на нищожността, за да се обезщетяват по реда на чл. 203 от АПК на осн. чл. 1 от ЗОДОВ. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. ” От обективна страна също така отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, вр. чл. 7 от КРБ не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /чл. 4, ал. 1 от КРБ не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен.

В случая ищеца претендира неимуществени вреди от незаконосъобразни действия на служители на НОИ, възникнали в периода от датата на постановяване на обявеното за нищожно Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022г. на длъжностно лице по ПО до обявяването му за нищожно на 22.12.2022 г.

В разпоредбата на чл. 203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ длъжимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на

административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ.

Съгласно чл. 205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди. От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия.

Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл. 1 от ЗОДОВ предпоставки - незаконосъобразен

акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация. Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В конкретния случай, видно от съдържанието на исковата молба и риложената, към нея уточнителна молба ищеца претендира претърпени неимуществени вреди от обявеното с Решение № 2153-21-406 от 22.12.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град за нищожно Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО, за периода от неговото постановяване 25.03.2022 г. до обявяването му за нищожно на 22.12.2022 г.

Видно от визираната в чл. 204, ал. 3 от АПК възможност, когато вредите са причинени от нищожен или оттеглен административен акт, незаконосъобразността на акта се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение, като първо следва да е налице годен за обжалване акт.

Акт, подлежащ на съдебен контрол е абсолютна и задължителна процесуална предпоставка за допустимост на иска по чл.1 от ЗОДОВ. Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна е решение на съда, като унищожяеми, а при нищожните - е констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ дава право на физическите и юридическите лица да претендират обезщетение за вреди, причинени от действието- в периода между влизане в сила до отмяната на незаконосъобразен административен акт. Субективното им право на обезвреда по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ възниква от момента на причиняване на вредата от незаконосъобразния административен акт, но искът се предявява след отмяната на акта по съответния ред, в съответствие с правилото на чл. 204, ал. 1 АПК.

Незаконосъобразно действие/бездействие по смисъла на чл. 1 от ЗОДОВ на административен орган или на длъжностно лице може да бъде само: фактическо действие, което е било предприето

без правно основание - не е съществувал нормативен акт, който да постановява неговото извършване; и фактическо бездействие - когато не е извършено фактическо действие, което органът е бил длъжен да извърши по силата на закон.

В хода на съдебното производство от ищеца не бяха ангажирани доказателства в подкрепа на изложеното в исковата молба твърдение, че същият е претърпял неимуществени вреди от обявеното за нищожно Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО. Претендираните неимуществени вреди не бяха доказани по нито един от способите от страна на ищеца, по предвидените в закона доказателствени начини и средства.

Допуснатият до изслушване свидетел на ищеца на зададените от страните и съда въпроси, обосноваваше отговорите си с действия и усилия на ищеца да му бъде отпусната „висока” инвалидна пенсия, вместо получаваната от него, към настоящия момент лична социална пенсия за инвалидност, но срещал трудности, което го изнервяло и изпадал в стрес, информация напълно неотнормиса, към исковата претенция.

По аргумент на чл. 154, ал. 1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да докаже фактите, на които основава своите претенции, искания и възражения, с оглед на което същия следва да докаже наличието на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

В исковата молба, както и в допълнително представената уточняваща молба към нея не се съдържат каквито и да е доказателства за реално претърпени неимуществени вреди от обявения за нищожен административен акт, както и от действия на служители на НОИ при неправилното им тълкуване и прилагане на разпоредбите по социално осигуряване.

Изложени са общи твърдения за претърпени неимуществени вреди, в резултат на отрицателни емоционални преживявания, явяващи се като последица от издаване на обявеното за нищожно с Решение № 2153-21-406 от 22.12.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град Разпореждане № [ЕГН]/23 от 25.03.2022 г. на длъжностно лице по ПО, като издадено от некомпетентен орган, твърдения които видно от депозираната искова молба и уточнителната молба, към нея не са подкрепени с каквито и да е доказателства, като в заключение ищеца заявява, че неколкото му посещения в НОИ му е причинило безпокойство и притеснения, които довели до негативни преживявания, без последните отново да са уточнени.

Ищецът също така твърди, че за него са настъпили неимуществени вреди в размер на 300 евро, без да посочва как се формира размера на претендираното обезщетение.

При тези мотиви, съдът намира претенцията за присъждане на неимуществени вреди за неоснователна и недоказана. От страна на ищеца, който носи доказателствената тежест за това не бяха представени доказателства за реално претърпени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от обявения за нищожен административен акт и в причинна връзка с него.

При така изяснената фактическа обстановка и правна страна на спора, съдът намира, че исковата молба и последващите уточняващи молби на И. А. К., с които ищеца претендира присъждане на неимуществени вреди на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, във вр. с чл. 203-207 от АПК,

причинени от незаконосъобразно действие/бездействие на служители на НОИ е неоснователна, необоснована и недоказана.

С тези мотиви, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ ПРЕДЯВЕНИЯ от И. А. К. с ЕГН [ЕГН] срещу НОИ иск за обезщетение във връзка с незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица от структурата на ответната страна – НОИ за сумата, представляваща левовата равностойност на 300 евро, съставляващи неимуществени вреди – болки и страдания причинени му от тези действия.

ОСЪЖДА И. А. К. с ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт, [населено място], [улица], юрисконсултско възнаграждение по делото в размер на 200 лв. (двеста лева).

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд с касационна жалба или протест в 14-дневен срок от съобщаването му.